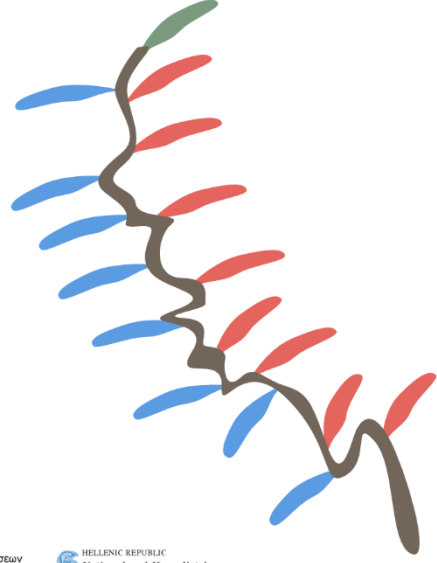

Workshop between Greek and Turkish Academics on Second-track Diplomacy

1 December 2023
Friday, 10:00-16:30

T Block, 4. Floor Meeting Room
Selçuk Yaşar Campus

Design: Furkan Çağlar

Yunan ve Türk Akademisyenler Arasında İkinci Yol Diplomasi Çalıştayı, 1 Aralık 2023, İzmir

Tartışma Başlıkları ve Çalıştay Raporu

Çalıştayın Gerekçesi: Katılımcı akademisyenlerin ikinci yol diplomasının (*second-track diplomacy*) her iki ülke toplumlarını ilgilendiren sorunların çözümünde bir yöntem olarak nasıl kullanılabileceğini keşfetmesi ve tartışması amaçlanmıştır. Bu nedenle amaç, iki ülkeyi bölen ikili siyasi sorunları çözmek değil, her iki ülkenin toplumları arasında sivil toplum örgütleri, araştırma merkezleri/enstitüleri, belediyeler ve akademik kuruluşlar gibi diğer paydaşlar tarafından potansiyel olarak tartışılacak belirli iş birliği alanları aramaktır. Türk ve Yunan akademisyenlerin İzmir’de bir araya geldiği çalıştay öncesinde taraflar arasında iyi niyet sözleşmesi imzalanmıştır.

1. Bölgelerin Ötesinde İş birliği, Devlet Dışı Aktörler

Çalıştay, ilgili devlet dışı aktörleri stratejik olarak sürece dahil ederek, akademik iş birliği için daha kapsayıcı, etkili ve sürdürülebilir bir platform oluşturmanın yanı sıra; Yunan ve Türk akademisyenler arasındaki ikinci yol diplomasi diyalogunun aşağıda değinilen kapsamlı hedeflerin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

1.1. Toplumsal Katılım Stratejileri: Hem Yunanistan’da hem de Türkiye’de yerel toplulukların aktif katılımını teşvik edilmesi. Diplomatik sorunlardan doğrudan etkilenen kişilerin endişelerini ve bakış açılarını anlamak ve ele almak için sosyal yardım programları, yerel konsey toplantıları ve etkileşimli oturumlar düzenlenmesi. Ortak anlayışa yönelik bir platform oluşturmak için topluluk liderleri, taban örgütleri ve akademisyenler arasındaki diyalogun teşvik edilmesi.

- 1.2. **Araştırma Merkezlerinin ve Enstitülerinin Güçlendirilmesi:** Her iki bölgeden akademisyenleri içeren, ortak ilgi alanlarına ve ortak zorluklara odaklanan işbirlikçi araştırma projelerin oluşturulması. Barışçıl ilişkileri geliştirmeye kararlı bir uzmanlar ağı oluşturmak için ortak yayınları, akademik değişimleri ve araştırma ortaklıklarını kolaylaştırılması. İkili ilişkilerin sosyo-politik, ekonomik ve kültürel yönlerini ele alan disiplinlerarası araştırma girişimlerini desteklemek için finansman ve kaynak sağlanması.
- 1.3. **Sivil Toplum Kuruluşlarını (STK'lar) Güçlendirmek:** Her iki ülkede barış inşası, kültürel değişim ve çatışma çözümü üzerinde çalışan STK'ların belirlenmesinin ardından çeşitli yollarla bunların çalışmalarına katkı sunulması. STK'ların en iyi uygulamaları, öğrenilen dersleri ve başarılı stratejileri paylaşımları için ağ kurma fırsatlarının kolaylaştırılması. Kuramsal bilgiler ile pratik çıktıları olan girişimler// sahadaki çabalar arasındaki boşluk arasında köprüler inşa etmek amacıyla akademik kurumlar ve STK'lar arasındaki potansiyel iş birliklerini alanlarının belirlenmesi.
- 1.4. **Sivil Toplum Girişimlerinin Desteklenmesi:** Sivil toplum kuruluşlarının ikinci yol diplomasisi sürecine aktif katılımının teşvik edilmesi. Sivil toplum temsilcilerinin akademisyenler ve politika yapıcılarla etkileşime girerek bakış açılarına katkıda bulunabilecekleri forumlar, seminerler ve çalıştaylar düzenlenmesi. Toplumlar arasında ortak anlayış geliştirme ve iki toplum arasında köprüler kurma konusunda sivil toplumun olumlu katkılarının görünürlüğünün artırılması.
- 1.5. **Makro Bölge Yaklaşımı:** Çeşitli bölgelerin birbirine bağlılığını ve bunların ikili ilişkiler üzerindeki etkisini dikkate alan makro-bölgesel bir yaklaşımın geliştirilmesi. Yalnızca Yunanistan ve Türkiye arasında değil, aynı zamanda daha geniş bölgesel bağlamda da ortak zorlukların üstesinden gelmek için iş birliğinin önemini vurgulanması. İlgili makro bölgenin sınırlarına yakın tüm bölgelere fayda sağlayacak, istikrarı ve iş birliğini güçlendirecek ortak projeler, girişimler ve politikalara yönelik fırsatların keşfedilmesi.
- 1.6. **Kapasite Geliştirme Programları:** Yerel toplulukları, STK'ları ve sivil toplumları iş birliği çabalarına aktif olarak katılma ve katkıda bulunma konusunda güçlendiren kapasite geliştirme programları düzenlenecek. İlgili bireylerin ve kuruluşların becerilerini geliştirmek için eğitim oturumları ve çalıştaylar organize edilecektir. Bahsedilen etkinliklerin etkisinin artırılması için yeni kaynaklar bulunacaktır.

2. **Kamusal söylem:** Halkla İletişimin Geliştirilmesi; kamusal alanda dönüşüm, yalnızca üst düzey siyaset değil; sosyal medya etkisi.

Odağımızı yüksek siyasetin (askeri güvenlik meselleri gibi) ötesine taşıyarak ve çeşitli sivil yollarla kamuoyu ile etkileşim kurarak, Yunan ve Türk akademisyenler, her iki ülkeden STK'lar ve daha geniş bir toplum arasında daha incelikli ve yapıcı bir diyalog teşvik edilecektir. Diğer ifadeyle, geleneksel diplomatik kanallarının ötesine geçerek kamusal söylemde toplumların ortak sorunlarını önceleyen bir dönüşüm katalizörü olunması amaçlanmaktadır.

2.1 İletişim Stratejileri: Akademi ile toplum arasındaki boşluğu kapatmak için yenilikçi iletişim stratejilerini araştırılacaktır. Karmaşık diplomatik kavramlarının ötesine geçip, araştırma bulgularını ve içgörülerini daha geniş bir kitleye yaymanın etkili yolları düşünülecektir.

2.2. Kamuoyu Algısındaki Dönüşüm: Diplomatik çabalara ilişkin kamuoyu algısını dönüştürme potansiyelini araştırın. Akademik içgörülerin anlatılarını yeniden

şekillendirilmesine ve kamuoyunda mevcut konuların daha derinlemesine anlaşılmasına nasıl katkıda bulunabileceğini incelenecektir.

2.3. Yüksek Politikanın Ötesine Geçilmesi: Tartışmaları geleneksel yüksek politikanın ötesine geçilmesinin önemi vurgulanacaktır. Akademisyenler, toplumsal meseleleri, kültürel nüansları ve daha geniş diplomatik manzaraya katkıda bulunan günlük deneyimleri araştırmaya teşvik edilecektir. Bu süreçte ikinci yol diplomasinin rolünü üzerinde durulacaktır.

2.4. Sosyal Medyada Görünürlük: Sosyal medyanın kamuoyu ve kapsayıcı söylemin egemen olması üzerindeki etkisinden yola çıkarak, Yunanistan-Türkiye ilişkilerine ilişkin anlatıların şekillendirilmesinde Twitter, Facebook ve Instagram gibi platformların sunduğu olanaklar değerlendirilecektir. Doğru bilgiyi yaymak ve yanlış bilgiye karşı koymak için akademisyenlerin sosyal medyayı sorumlu bir şekilde kullanmalarına ilişkin stratejiler ortaya konulacaktır.

2.5. İnteraktif Çalıştaylar: Halkın katılım senaryolarını simüle eden interaktif unsurları atölye çalışmasına dahil edilecektir. Bu, rol yapma alıştırmalarını, sahte mülakatları veya akademik bulguları kamu tüketimi için erişilebilir formatlara dönüştürmeyi amaçlayan işbirlikçi projeleri de içerecektir.

3. **Üniversiteler İçin Kampanya:** Yunan öğrencilerin Türk Üniversite Sistemini tanınmasını sağlayacak iş birliğinin formüle edilmesine yönelik projeler geliştirilmesi.

Çalıştay, bu girişimleri “Üniversiteler Kampanyası” çatısı altında toplayarak, Yunan ve Türk akademik kurumlar arasında sürdürülebilir iş birliği için sağlam bir çerçeve oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu işbirlikçi çabalar aracılığıyla, yalnızca öğrencilerin akademik deneyimlerini zenginleştirmekle kalmayıp, aynı zamanda iki toplum arasında karşılıklı anlayış ve iyi niyetin geliştirilmesine yönelik daha geniş hedeflere de katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Ayrıca, akademik değişimin ötesinde Yunan ve Türk öğrenciler arasındaki eğitimsel ve kültürel uçurumları kapatması hedeflenmektedir.

3.1. **Öğrenci Değişim Programları:** Yunan ve Türk üniversiteleri arasında kapsamlı öğrenci değişim programlarının oluşturulması önceliklidir. Bu girişim, kültürel etkileşimi kolaylaştırmayı, dil becerilerini geliştirmeyi ve her iki ulustan öğrenciler arasında anlamlı etkileşimleri teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Taban düzeyindeki engelleri yıkarak, kalıcı dostluklar ve işbirlikçi akademik uğraşlar için bir temel oluşturmak amaçlanmaktadır.

3.2. **Ortak Araştırma Girişimleri:** Yunan ve Türk üniversiteleri arasındaki işbirlikçi araştırma çabalarının teşvik edilmesi, kampanyanın bir diğer ayrılmaz unsuru olacaktır. Ortak araştırma alanlarını belirleyerek ve kaynakları bir araya getirerek, her iki ülkeden akademisyenler ortak zorlukların üstesinden gelmek için birlikte çalışacaktır. Bu sadece akademik mükemmelliği teşvik etmekle kalmayacak, aynı zamanda ortak amaç ve karşılıklı saygı duygusunu da teşvik edecektir.

3.3. **Kültürel ve Eğitimsel Sergiler:** Hem Yunanistan’da hem de Türkiye’de kültürel ve eğitimsel sergiler düzenlenecek, üniversitelerin güçlü yönlerini, uzmanlık alanlarını ve akademik dünyaya benzersiz katkılarını sergilemeleri için bir platform sağlayacaktır. Bu etkinlikler yalnızca eğitimciler için ağ oluşturma fırsatları olarak hizmet etmeyecek, aynı zamanda öğrencilerin komşu ülkedeki eğitim olanaklarını keşfetmelerine, stereotipleri yıkmalarına ve birlik duygusunu geliştirmelerine olanak tanıyacaktır.

- 3.4. **Belediye Ortaklıkları:** Belediyelerin eğitim politikalarını şekillendirmedeki rolünün bilincinde olan kampanya, yerel yönetimlerle aktif bir şekilde etkileşime geçecektir. Belediyelerle iş birliği yaparak eğitim alışverişini destekleyen, kültürlerarası diyalogu teşvik eden ve öğrencilerin sınırlar ötesindeki akademik fırsatları keşfetmesine olanak sağlayan bir ortam yaratan girişimler geliştirmek amaçlanmaktadır.
- 3.5. **İş birliği için Dijital Platformlar:** Teknolojinin potansiyelini benimseyen kampanya, devam eden iş birliğini kolaylaştırmak için dijital platformlardan yararlanacak. Sanal sınıflar, web seminerleri ve çevrimiçi forumlar, öğrencilere ve akademisyenlere gerçek zamanlı tartışmalara katılma, bilgi paylaşma ve projeler üzerinde iş birliği yapma, coğrafi sınırları aşma fırsatları sunulacaktır.

4. Haritalama: STK'ların En İyi Uygulamalarını Listelemek ve Veri Tabanı Oluşturmak

En iyi uygulamaların haritalandırılmasına yönelik bu kapsamlı yaklaşım; Yunanistan ile Türkiye arasında ikinci yol diploması alanında sürekli iyileştirme kültürünü teşvik ederek akademisyenler ve uygulayıcılar için değerli bir kaynak yaratmayı amaçlamaktadır.

- 4.1. **İşbirlikçi Girişimlerin Kolaylaştırılması:** İkinci yol diploması alanında ortak proje ve girişimler teşvik edilecek, kültürler arası anlayış ve iş birliğini teşvik etmek için Yunan ve Türk STK'ları arasındaki ortaklıklar teşvik edilecektir.
- 4.2. **Kaynak Paylaşımı:** Katılımcı STK'lar arasında barış ve diyalogu teşvik etme konusundaki kolektif çabalarının etkinliğini artırmak amacıyla kaynakların, araştırma bulgularının ve eğitim materyallerinin paylaşılmasına yönelik bir platform oluşturulacaktır.
- 4.3. **Kapasite Geliştirme:** İkinci yol diplomasıde yer alan STK'ların yeteneklerini geliştirmeyi, onları karmaşık diplomatik ortamlarda gezinmek için gerekli bilgi ve becerilerle donatmayı amaçlayan eğitim oturumları ve çalıştaylar düzenlenecektir.
- 4.4. **İzleme ve Değerlendirme:** Devam eden proje ve girişimlerin sürekli izlenmesi ve değerlendirilmesi, hesap verebilirliğin, şeffaflığın sağlanması ve iyileştirilecek alanların belirlenmesine yönelik mekanizmaların uygulanacaktır.
- 4.5. **Ağ Kurma Olanakları:** Yunan ve Türk akademisyenler ve STK'lar arasında ağ kurmayı kolaylaştıran forumlar ve etkinlikler oluşturulacak, bölgede ikinci yol diplomasıyı geliştirmeye adanmış uygulayıcılardan oluşan bir topluluk desteklenecektir.
- 4.6. **Sınır Ötesi Girişimler:** Ortak zorlukları ele alan ve karşılıklı anlayışı teşvik eden işbirlikçi, sınır ötesi projeleri teşvik etmek, böylece sürdürülebilir barış inşası çabalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.
- 4.7. **Dijital Veri Tabanı:** İlgili yayınları, araştırma makalelerini ve vaka çalışmalarını arşivleyen, ikinci yol diploması ile uğraşan akademisyenler ve uygulayıcılar için kapsamlı bir kaynak merkezi olarak hizmet veren merkezi, erişilebilir bir dijital veri tabanı oluşturulacaktır.
- 4.8. **Politika Savunuculuğu:** Toplumlar arasında köprüler kurmada tabandan gelen girişimlerin önemini vurgulayarak, ikinci yol diplomasının hedeflerini destekleyen politikaları savunmak için politika yapımcılar ve ilgili paydaşlarla iletişim kurulacaktır.
- 4.9. **Kamuoyunu Bilinçlendirme Kampanyaları:** İkinci yol diplomasının bölgesel istikrar üzerindeki olumlu etkisini vurgulamak, yanlış kanıları ortadan kaldırmak ve daha geniş toplumdan destek toplamak için kamuoyunu bilinçlendirme kampanyalarının tasarlanması ve uygulanması hedeflenmektedir.

5. Yeni Projeler Başlatmak İçin Hibeler:

İşbirlikçi girişimleri başlatmak için mali desteğin sağlanması, çalıştay tartışmalarımızın çok önemli bir yönü olacaktır. Kuramsal çerçevelerin ötesine geçerek pratik uygulamalara uzanan dinamik diyalogları kolaylaştırmayı amaçlıyoruz. Finansman fırsatlarını araştırarak, Yunan ve Türk akademisyenler arasında sürekli etkileşimi teşvik edecek ortak araştırma projeleri, değişim programları ve kültürel girişimler başlatmak için kaynakları belirleyebiliriz. Buna sınır ötesi anlayış ve iş birliğini teşvik etme vizyonumuzu paylaşan uluslararası kuruluşlardan, devlet kurumlarından ve hayırsever vakıflardan hibe almak da dahildir. Etkileşimli oturumlar aracılığıyla katılımcılar, her iki akademik topluluğun kolektif yararı için finansal kaynaklardan yararlanan etkili hibe yazımı, proje yönetimi ve başarılı iş birliği modelleri hakkında fikir sahibi olacaklar. Çalıştay aynı zamanda ağ oluşturma için bir platform sunacak, katılımcıların ortak fon başvuruları için ortaklıklar ve konsorsiyumlar oluşturmasına olanak sağlayacak ve işbirlikçi çabaların ilk aşamaların ötesinde sürdürülebilirliğini sağlanacaktır.

5.1. Hibe fikirleri:

Heinrich Böll Stiftung – <https://tr.boell.org/en>

Sosyal Bilimciler için İklim Ağı (CSSN) – <https://cssn.org>

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) – <https://www.ebrd.com/home>

Dünya Bankası – <https://www.worldbank.org/en/home>

6. Araştırmaya Yönelik Spesifik Alan: İklim ve Enerji Politikaları

Bu araştırma perspektifi, çalıştay sırasında Yunan ve Türk akademisyenler arasında nitelikli bir tartışmayı teşvik ederek iklim ve enerji politikaları arasındaki etkileşimin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

- 6.1. **Yerel Deneyimler:** Hem Yunan hem de Türk topluluklarında iklim ve enerji politikalarının yerel etkilerini keşfedecektir. Sürdürülebilir uygulamaları teşvik eden başarılı yerel girişimleri ve uygulamada karşılaşılan zorlukları vurgulayan vaka çalışmalarını analiz edilecektir. İklim ve enerji politikalarına yönelik yerel tepkilerin şekillendirilmesinde taban hareketlerinin, topluluk katılımının ve kamu farkındalığının artırılmasına ilişkin etkinlikler yapılacaktır.
- 6.2. **AB'nin Türk-Yunan İlişkilerine Etkisi:** Avrupa Birliği (AB) iklim ve enerji politikalarının Türk-Yunan ilişkilerinin dinamikleri üzerindeki etkisini araştırılacaktır. Ulusal politikaların AB standartlarıyla uyumlaştırılması veya farklılaştırılmasından kaynaklanan iş birliği alanlarını ve potansiyel çatışmaları inceleyecektir. Ortak çevresel hedeflerin, daha geniş AB bağlamında Yunanistan ile Türkiye arasındaki iş birliği ve diyalogun geliştirilmesi üzerindeki etkisini değerlendirilecektir.
- 6.3. **Devlet Politikaları/Verimlilik/Tüketim/Yeşil Enerji Dönüşümüne İlişkin Karşılaştırmalı Çalışmalar:** Yunanistan ve Türkiye'nin benimsediği iklim ve enerji politikalarının etkinlik ve verimlilikleri dikkate alınarak karşılaştırmalı bir analiz yapılacaktır. Her iki ülkedeki enerji tüketim kalıplarını ve yeşil ve sürdürülebilir enerji kaynaklarına geçiş stratejileri değerlendirilecektir. Çevresel hedeflere ulaşmada devlet

kurumlarının, düzenleyici çerçevelerin ve politika uygulamalarının rolü incelenecektir. İstihdam yaratma, sektöre uyum ve toplumsal dayanıklılık gibi faktörleri göz önünde bulundurarak yeşil enerji geçişinin ekonomik ve sosyal sonuçları araştırılacaktır.

7. İlerleme: İklim/Enerji Çalışmaları Takip Çalıştayı – Eylül 2024

Bu çalıştayı ardından, Eylül 2024'te Atina'da iklim ve enerji çalışmaları konulu başka bir çalıştay düzenlenecektir. Çalıştay sırasında aşağıdaki fikirler tartışılması planlanmaktadır:

- 7.1. **Ortak Araştırma Girişiminin Kurulması:** İklim ve Enerji Çalışmaları alanında Yunan ve Türk akademisyenler arasında ortak proje çalışmaları yapılacaktır. Artan Katılım: Her iki ülkeden giderek artan sayıda akademisyen ve araştırmacı, devam eden diyaloglara ve işbirlikçi çabalara katılmaktadır. Akademik Değişimler: Akademik değişimlerin kolaylaştırılması, ortak araştırmalar, konferanslar ve çalıştaylar yoluyla Yunan ve Türk akademisyenler arasında daha derin bir anlayışın geliştirilmesi hedeflenmektedir.
- 7.2. **Yayın Olanakları:** İklim değişikliği ve sürdürülebilir enerji konusundaki küresel söyleme katkı sağlayan, Yunan ve Türk akademisyenlerin ortak çabalarını sergileyen ortak yayın ve makalelerin teşvik edilecektir.
- 7.3. **Daha Geniş Bölgesel Etki:** Çalıştay çerçevesinin ötesine geçen, iklim ve enerji konularında daha kapsayıcı ve etkili bir bölgesel ağ oluşturmak için komşu ülkelere uzanan girişimlerde bulunulacaktır.
- 7.4. **Akademik Bağların Güçlendirilmesi:** Yunan ve Türk akademisyenler arasında daha güçlü bağların geliştirilmesinde kanıtlanabilir ilerleme, akademik iş birliği yoluyla barış ve iş birliğinin desteklenmesi yönündeki daha büyük hedefe katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.
- 7.5. **Öğrenci Katılımı:** Her iki ülkeden öğrencilerin işbirlikçi araştırma projelerine entegrasyonu, kültürlerarası anlayışın teşvik edilmesi ve sınır ötesi iş birliği konusunda kararlı yeni nesil akademisyenlerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir.
- 7.6. **Artan Sponsorluk ve Destek:** Bölgedeki akademik iş birliği yoluyla barış inşası girişimlerini teşvik etmekle ilgilenen uluslararası kuruluşlardan, hükümetlerden ve özel kurumlardan daha fazla fon ve destek sağlanacaktır.
- 7.7. **Ağ Oluşturma Olanakları:** Akademisyenler, politika yapımcılar ve uygulayıcılar için resmi çalıştayların ötesinde sürekli iletişim ve iş birliğini kolaylaştıran gelişmiş ağ oluşturma kanallarının keşfedilme amaçlanmaktadır.
- 7.8. **Uzun Vadeli Sürdürülebilirlik:** Yunan ve Türk akademisyenler arasında çeşitli alanlarda devam eden diyalog ve iş birliği için kalıcı bir platformun oluşturulması da dahil olmak üzere, iş birliği çabalarının sürdürülebilirliğini sağlamaya yönelik stratejilerin uygulanması planlanmaktadır.